

MAGYAR KURIR

Bécsből, Kedden, December' 3dikán, 1822.

Török Birodalom.

Corfuból Nov. 7d. indult levelek némely tudósításokat közölnek Prevesából Oct. 31d. és Nov. 4dikéről, mellyek ha szinte nem elválasztó történeteket jelentenek is, de annyiban intereszsánsak, hogy az eddig szárnyalt sokféle hírek felől bizonyos világositást adnak.

Acarnaniában Achmed Vrione és a Lepantói Ismael két lófarkas Basát, Katochi, Anatoliko és Mesalongi felé küldte Omer Basa, 's ezen seregeknek szerencsémozdulásaik után Oct. 24d. maga és Reschid Mehmed Basa is Vrachoriból Mesalonginak vették útjokat. A' következő napokban heves csaták estek ezen tájékon; de a' mellynek közelébbi környülállásai még eddig bizonytalanok. Oct. 30d. az Anatoliko és Vrachorl közt eső lineán mind egyre tartott az ütközet, 's Nov. 1sőjén is hallá még az Anatolikai kikötőben egy hajós-kapitány a' tartós ágyuzásokat 's puskalövéseket.

Maurocordato módot talált benne, hogy minden ellene irányozott célzásokat elhárítson 's magát a' Fő-vezérségben újra megfundálhassa. Dühös ellenkezőji, Zonga és Macri Kapitányok, írásban tartoztak adni hódolásokat 's Maurocordátót Fő-vezérnek megismerik. A' Görög Vezér ereje legfeljebb is 5000 főből áll; de, a' mint egy útzónának maga mondá, ha hajósserege, mellyet vár, jókor megérkezik, még is megtarthatja Mesalongit a' török armada ellen.

Egy Tiszt, kit Churschid Basa kül-

dött, Lariszsából Oct. 30d. Prevesába visszaérkezvén, azt a' bizonyos hírt hozta, hogy Mehmed Basa, ki eddig Glikinél feküdt, onnan Oct. 19d., 9000 jó karban lévő embereivel Zeitunba ment, hol valami 15,000 főből álló osztályt talált 's vele egyesülvén, azon Insurgensek ellen ment, kik Odyszszeus, Paluria, Muinieus és Nikita alatt, valami 6-7000-en a' Livadiai szoros utakat elállották. Ennél fogva ezen tájon is elkezdődhettek a' csatázások. Churschid Basa továbbá, minden Albániaiakat elküldött ármadájából, hogy szolgálják Omer Basa alatt Acarnaniában, azonban ezen célzásának kevés sikere lehet, minthogy Omer Basának az Albániaiaknál nem nagy hitele van.

Oct. 26d. egy Prevesából Korinthusba küldetett, 's onnan visszatért Tisztviselő azt mondja, hogy a' Korinthusban lévő valami 6000 emberből álló török seregnél négy Basa van, de a' kik, a' nélkül, hogy Livadiából segítségek érkeznek, megtámadáshoz nem kezdhetnek. Ugyan ezen úton jött az a' hír is, hogy Colocotriini, Korinthus táján, midőn a' Mainai Bey, 's nem a' Törökök ellen hevesen csatázna, nehéz sebet kapott.

A' török flottának utóbbi expeditziójáról teljes tudósítások érkeztek. Egy hajó, melly Oct. 2d. indult Prevesából, hogy a' Kapudán Basának a' Porta' hivatalos leveleit megvinné, a' Basát Candiában Suda előtt találá. A' flotta, melly 107 hajóból áll, vízért 's eleségért ment oda Oct. 8dikán, 's ugyan azon hónap' 20d. újra a'

tengerre szállott. Közönséges vélekedés, hogy ezen flottát Scioban vagy Mityleneben új Fő-vezér fogja általvenni. Ez Husret Mehmed Basa lenne, egy a' tengeren próbált ember, ki a' Britanniai expedíziókor a' híres Hussein Kapudán Basa alatt szolgált Egyiptomban, 's már egykor maga is Kapudán Basaságot viselt. (Ez a' hír azonban csupán a' flottán uralkodik; 's a' Konstantzinápolyból Oct. 25d. indult tudósítások halgatnak róla).

A' török flottának az Archipelaguson keresztül mentében, csupán két apró egybecsapása volt az Insurgensek' flottájával, u. m. Sept. 19d. és 20d. napjain Napoli di Romania előtt. Az elsőben negyven görög hajó küzdött-meg az Afrikai osztállyal; amazok közül három elszakasztott a' többtől, 's ezeknek ketteje felgyújtatott, egy pedig a' partra kiveretett; a' többiek a' tengeröbölbe visszavonultak. Más nap ismét 70 Insurgens hajó jöve-elő a' tengeröbölből. A' Törökök három osztályt formáltak ellenek 's húszat közülök külöszakasztottak, 's ezek csalhatatlanul elvesztek volna, ha a' Capudán Basa, atól tartván, hogy köztök gyújtó-hajók lehetnének, osztályait vissza nem vonta volna. Néhány nap mulva azután Candiába evezett a' török flotta. — Mind ezen tudósítások a' török Admirális hajója' napló-könyveiből vétettek, melly hajón a' fentemlitett Tisztviselő több napokat töltött, 's ezeknél fogva (mint már a' Prevesai tudósító mondja) mind azon hírek megczáfoltatnak, mellyek négy hetek óta ide 's tova szárnyaltak. — A' Kapudán Basa nem adhatott segítséget Napoli di Romániának, melly még Oct. végén is török kézen volt; 's nem is vesztett-el egyet is hajóji közül, 's ütközetben sem volt, minthogy az Insurgensek, kivéven Napoli di Romániánál, feléje sem közelítettek.

Candiában az erős helyek török kézen vannak ugyan, különben pedig az egész föld az Insurgensek hatalmában van. Hogy Sudánál eleséget szerezhessen a' Kapudán Basa, véres ütközetbe kellett keverednie, 's abban 300 embert vesztett.

Ha mostanában, kevés hetek alatt kezekre nem keritik a' Törökök Mesalongit, úgy a' télnek békövetkezése előtt, Moreának nyugoti részein aligha valamihez kezdhetnek. 'S éppen így van a' dolog a' keleti részekről is, hacsak olly szerencsések nem lehetnek, hogy Livádiából a' Korinthusiak erősítésére nevezetes sereget szállithatnak. Azonban mind ezek a' környülállásoktól függenek, mellyekről még most semmi bizonyost nem lehet mondani.

Ezen Prevesai tudósításokon kívül, Corfuból még a' következők jelentettek:

Nov. 30d. egy Ausztriai kereskedőhajó érkezett ide Korinthusból, melly útát négy nap alatt tett-meg, 's Kapitánya azt beszéli, hogy Korinthusból Oct. 12d. 1000 ember 's 500 terhordó állat indítottak útnak eleséggel Napoli di Romania felé, hova minden baj nélkül meg is érkeztek, 's küldtetések czéljának teljesen megfelelték. Visszamentekben egy kis csetepatéja volt a' katonaságnak az Insurgensek' portyászó seregével, mellyből egynéhányat elfogott.

Ugyan ez a' Kapitány, a' Lepantoi kastély előtt eveztében, hallotta azon örömlövéseket, mellyek Vrachori' és Anatolico' elfoglaltatását hirdeték. — Még azt is hallotta útjában a' Kapitány (de a' mellyről nem áll jót) hogy Colocotrini megholt volna sebeiben.

Spanyol Ország.

A' lázszatók ellen hozott új törvényt, Nov. 5d. elfogadták a' Cortesek. Ezen tör-

vénynek fő pontjai abban állanak, hogy az elfogatott lázzasztók között az olyanok, kik az 1821 Május 15d. költ, lázzadásról szóló törvényben befoglaltatnak, ezen új törvény szerint ítéltessenek, 's halállal, gálya - rabsággal, 's tömlöczcel 's a' t. büntettessenek. Azok, kik már egyszer bocsánatot nyervén is, újra lázzadásba keverednek; de más egyéb okokból, még sem méltók kemény büntetésre, a' tengeren túl lévő tartományokba küldetnek, 's ott tíz esztendeig Policzáj vigyázat alatt tartatnak. A' kik a' pártosoknál önként vállalnak szolgálatot, hat esztendőre küldetnek a' túl a' tengeri tartományokba, 's ott az őrizet - seregek között osztatnak - fel. Végre, a' kik az efféle vétkeseknek egyik osztályába sem tartoznak, de annyiban - mennyiben még is részek van a' lázzadásban, azok az armada közzé osztatnak, 's oda fordittatnak, hova az Igazgatásnak tetszik. — A' kivételt szenvedő törvénynek második cikkelyét is, mellyet a' Biztosság megváltoztatott, a' Cortesek elfogadták. Ennek következtében, minden, akármi okból gyanús személyeknek házaik megmozdítottatnak. — Madritban egy öszveesküvés fedeztetett - fel, 's az Atocha és Buenresironevű klastromokban nagy rakás fegyverek találtattak. — Granadában nemkülönben nyomába akadtak egy öszveesküvésnek, melly miatt négy Canonok, egy Oberster, 's a' törvényszékek több tagjai fogságra vettettek. — Asturiában Brigadéros Escandon 's két fiai, ugyancsak öszveesküvés forralásáért fogadtattak - el. Ez a' Tiszt egyike azoknak, kik mint hadi - törvényszék tagjai, jóval ezelőtt a' Generális Porlier ítéletét aláírták.

A' Gazette de France azt mondja, hogy Generális Morillo Nov. 4d. kemény őrizet alatt vitetett Madritba, 's a' város házában van fogságban.

A' Régenség' Puycedába költözésének az Urgeli levelek következő okait adják: „Régen olly szándékkal volt már a' Régenség, hogy helyét megváltoztassa. Célja ebben az, hogy Urgel' lakosain segítene, kiknek, a' Király zászlóji alá mindenfelől oda tolakodó idegenek' gyülekezete terhes kezdett lenni. Az ezen városba vezető utak bajosak 's hóval fedettek. A' tél még neveli az efféle alkalmatlanságokat, 's akkor Urgel könnyen olly helyheztesbe jöhetne, hogy belé még a' Kurirok sem hathatnának - el. A' jó szállások is kevés számmal vannak Urgelben, 's az élelem napról napra szűkül. Megindítván e' szerint a' Regenséget a' lakosok' sossa, kik a' királyi ügy iránt hódolásoknak olly sok jeleit adták, elvégezte, hogy helyét Puycedába tegye által, melly város a' következő munkálódásokra nézve is igen alkalmas. Úgy látszik, hogy a' gondviselés segíti a' Régenség' ebbeli plánumát; mert azon két nap, mellyen költözösködött, a' legszebb két tavaszi nap volt. A' környéknek mezei lakosai öröm - kiáltással kísérték a' Régenséget 's ezzel a' Vallás és Király iránt mutaták hódolásokat. A' Régenség tudára adá változásának okait mind a' katonai mind a' polgári tisztségeknek. Elmenetele előtt Marquis Matadorida meglátogatta a' katonai - ispotályokat 's mindennemű vigasztalást osztogatott. Ugyan azon nap Nov. 10d. a' fegyver - fabrikába is elment, 's a' szükséges rendeléseket megtette. A' védelmezésnek minden eszközeiről végzett a' vár' Commendánsával, kinek elégséges fegyvert és élelmet hagyott. A' Revoluzziósok, hogy plánumokhoz hívek maradhassanak, melly szerint mindenből hasznot kívánnak húzni, és hogy a' népet vakithassák, tüstént készek valának annak hírlelésére, hogy a'

Régenség el akar oszlani 's a' népet sorsára bízni. Illy gondolat soha sem fordult meg a' Régenség' eszében, mellynek állhatatosságát semmi veszedelem nem reszketetheti, 's a' melly jól tudja mit kell tartani azon emberről, ki magát Generális Minának nevezi; de neve egy Spanyolt sem ijeszt-meg. Ez azzal fenyegetődött, hogy Urgelt megtámadja; elég ideig várta ott a' Régenség, hogy rablásaiért 's gyilkolásaiért, azon helynek falai között lakoltatá-meg. Bár tegyen próbát, 's menjen-be Urgelbe; de ki ugyan nem fog jönni. Illy gondolatokkal ment Puycerdába a' Régenség, teljes bizodalma lévén azon védelemben, mellyet a' Mindenható meg nem von olly üggyől, melly tulajdon magáé és a' törvényes Királyé. Az az ügy, az a' bizodalom uralkodik Puycerdában is, a' melly Urgelben uralkodott. A' Royalista felekezet moralis ereje naponkint nevedik, physical ereje pedig a' gondviselés' titkai közzé tartozik.

Franczia Ország.

A' Fenyítő-Policzáj, Benjamin-Constant Úrnak azon perében, mellybe a' Poitiersi királyi Prokátor Mengin Úrhoz írt levele miatt keverődött, Nov. 19d. ítéletet hozott; 's annál fogva Benjamin-Constant Úr egy hónapi fogságra 's 500 frank' fizetésére büntettetett. Ezenkívül azt is rendelte még az említett törvényszék, hogy a' nevezett levélnek minden nyomtatványai elvétessenek és szélyttépessenek, 's az ebbeli kárt is Constant Úr térítse-meg. — A' Saumuri Al-Præfectus Carrerehez intézett levele miatt támadt pere, Nov. 27d. vétetik-elő.

A' Moniteur Nov. 22d. egy cikkelyt közöl a' Nov. 21diki Etoileból, melly szerint Nov. 20d. az a' nyughatatlanító hír terjedt-el Párizsban, hogy midőn Nov.

14d. a' Kurir Madritot odahagyta, a' város nagy mozgásban volt, 's azon alkalmatossággal a' franczia Nagykövetet olly kedvetlenségek érték, mellyeknél fogva visszahivattatása 's a' háború, bizonyosoknak tartattak. — A' hírt azonban a' Kurír' tudósításai megsemmisítik.

Lombárd-Velencei Királyság.

A' Horváth Országi Bán Gróf Gyula y Ignác Ó Excja vezérlése alatt Verónába indult Deputatióknak Nov. 18d. vala szerencséje, Horváth Ország részének 's a' Littoraleknek a' Magyar Koronához kapcsolásokért, Ó Cs. K. Felsége trónusa előtt jobbagyi hódolását megtenni.

A' Gazetta de Venezia jelenti Veronából Nov. 25dikéről: „A' város' közönseges kivilágosítása végett tett minden pompás intézetek sikertelenné lettek, mint-hogy csötörtökön Nov. 21d. estve felé az eső eleredt. Helyrehozá azonban a' kedvetlen történetet a' dicső 's felejthetetlen vasárnap Nov. 24d., mellyen Ó Cs. Kir. Felségek, 's a' Congresszusnak minden fő-fő tagjai az Arena amphitheatrumát tisztelék-meg jelenléteikkel.

Dec. 2d. Bécsben, a' Státus papirosainak közép-árrok:

Státus kötelezőlevele 5 pCtmal C. P. 84 1/6; Ugyan az 2 1/2 pCmal; Sorsvónásos költsön 1820ról 100 for. Conv. P. 102 1/4; Ugyan az 1821ről 100 for. C. P. Bizonyítás 1821dik költsönről 100 forintért Conv. Pénzben —; Bécs Városi-Ban-ko Obligátziók 2 1/2 pCtmal 38 3/4; 100 forint Conv. Pénz 256 for. V. Cz-ban — 1 Bank-Aktzia 965 3/4 f. C. P.

Erdély.

Erdő Szent Györgyről ezt írja egy tudós Hazánkfija: „Gyalakutára érke-

zém Aug. 12d., és mindjárt megtudám, hogy éppen azon nap egy paraszt asszony négy gyermeket szült. Sietve oda menék, és lelkemnek legérékenyebb fel-emelkedésével nézém, hogy négy ártatlan állatocskák egy tekenőcskében, pólalva pihegnek, kettő fiú, kettő pedig leányvala. Az anyjok feküvék a' földön kiterjesztett lepleken, nyegődözve. A' gyermekek' atyja egy sovány kised 35 esztendőös paraszt ember, az anyjok sem igen izmos. Ennek Földes Ura, Gróf Lázár István Úr Ó Nagysága, mihelyt meghallá e' szegény ember háza' illy nevezetes szaporodását; legottan egy derék fejős tehenet ajándékoza neki, hogy legyen mivel táplálni rettentő munkában megbágyadott testét 's négy csecsemőjit. Ezek azonban nem élének sokáig, mert ketteje 24 óra múlva, 's más ketteje 36 múlva, néhány gyenge élethangok' kibocsátásával, rövid életeket bévégzék, egynehány kalánka téjnek lenyelése után."

A' t ű z o k á d ó h e g y V e z u v i u s
 1822 Octoberben történt ki-
 rontásának környűlállásos igaz
 leírása, Titt. Góro Lajos Úr Cs.
 Kir. Ingenieur Kapitány és a'
 Sz. György Rendének Keresz-
 tes Vitézze által. Nápolyból
 October utolsó napján 1822.

(Végezet).

A' halgató hegynek háborgó gyóm-
 rai, egy különbnemű vulcánusi materiá-
 tól kezdettek dagadozni.

Repedezett Kráttereinek lerogyott fa-
 lai által megtágult örvényiből, estve felé
 sűrűbb és vastagabb fellegek kerekedtek.
 Nem gőz. sem nem füst, hanem hamu-

fellegek. Ezekből elébb három óráig tü-
 zes kis kövecskék (Lapilli) hullottak *) az-
 után pedig fekete hamu esett, 's a' vidé-
 ket több mint 30 olasz mértföld kerületbe
 egynéhány hüvelknyire befedte. Köze-
 lebb a' hegy' teteje körül, hol más Erup-
 tzioknál 30—40 köb lábnyi maszszájú kö-
 vek mint a' parittyából magassan kihá-
 nyattak, nagyobb darabok is hullottak, 's
 mint meg annyi bombák, vagy széllyel-
 pattantak, vagy lángot vetvén elolvad-
 tak. **)

Ezen kö- és hamu-esőt az egészen
 üres Torre dell Annuntziata városában lé-
 vő Cs. K. De Vanx Regementnek egy osz-
 tállya, fejeket köpenyeggel fedvén, tán-
 torithatatlan bátorsággal egy darabig kiál-
 lotta, de mikor a' kö-eső záporrá válto-
 zott, Fő Hadi Vezérünknek egy éppen
 akkor a' tengeren érkezett parancsolatjára
 Scafátiba vonta magát.

Estve felé alig kezdett csendesedni
 ezen vaskorom-eső, a' mikor a' reszkető
 hegy pokol kürtjeiből az elébbieknél sok-
 kal nagyobb hamu - tornyok és roppant
 fővény - Obeliscusok ütötték - ki magokat
 újra nagy sebességgel, úgy hogy 24d.
 reggel az egész ég egy homályos vezeses
 fátyolban volt béborulva.

*) Az ide való Chymiae Professor Vin-
 cenzo Pépé Úr' szorgalmas vizsgálási
 után, ezen salak formában lehullott
 kövecskéknek (némelyek akkorák vol-
 tak mint egy puska golyóbis, sokak
 mint egy tyúktojás is) részei állanak:
 hamuzsíról, bűdösköböl, timsóból,
 mészből, mágneziából, kovacsöböl,
 piskoltzból (antimonium), sok vas, ke-
 vés arany és ezüst részecskékből.

**) Sokaknak ez adott alkalmatosságot,
 hogy leírásaikban több torkolatoknak
 kitörését költötték.

Már most se eget se földet nem lehetett látni. A' nap halaványabb volt a' holdnál, mint napfogyatkozáskor. Azonban lassan havazni kezdett, de nem fejez hó — hanem téglaszín veres hamu hullott. *)

Két óráig dél után mindég tömötebben hamvazott innen a' hegyen Nápoly, Aversa, Cápua 's a' t. felé, dél után lassabban, estve csak szitázott. De túl a' hegyen, a' szerencsétlen Rézina (hajdan Retinum), Torre del Greco, dell' Annunziáta, Pompéji 's a' t. vidékire máig is, (tehát már 9d. napja) minduntalan hull, hol sűrűbben hol gyengébben; mert a' hegy' elsüllyedt tetejének kitágult toroka **) már nem hamu-oszlopokat és tornyokat, hanem hegyeknek tetsző fellegeket okádki, mellyek a' Castellamáre bérceire csavarogva tódulván, a' feljebb említett városokat sűrű hamu-fergeteggel fedik, 's a' két utólsót, hol fél, hol egész (sok keskeny útszákban a' hová a' szél a' hamut odaseperte, három)'s több lábnyi magosságra is bétöltötte, úgy hogy máig is egy Cs. K.

*) Ennek a' vereses hamunak főbb részei: mész, só, bűdöskő, timsó, kovacs-kő és sok vaspor. Nagy haszonnal lehet különféle érczből készült portékáknak fényesítésére fordítani. — (Az Író Úr szívességéből, efféle hamuval, a' M. Kurír' Redactiója is bír). — Három nappal azután fejezes hamu is hullott.

**) Most a' Kráterének kerülete mintegy három olasz mértföld, tehát négyszerte nagyobb mint eleintén volt. A' 40 öllel megcsónkult hegy' conúsa most napkeletről napnyugotra látszik menedékesen elvágva, éppen más figurában mint ezelőtt.

Pionier Compágnia sok száz dolgozókkal tisztítja az útszákát és az Ország útját.

Egész dél előtt (24d.) még csak egy fa levél se mozgott, oly csendes idő volt, 's még is ki hinné hogy ez a' hamu-eső még azon délelőtt egész Gaëtaig, Pontecorvoig, Beneventoig, Avellinoig, Postumig 's kétségkívül tovább is hatott, mely 300 olasz vagy is 75 német mértföldnyi kerületet teszen.

Ha már egy éjszakai szélvész támadott volna, vallyon ezen finom por vagy hamu nem repült volna e' África partjaiig?

Én részemről már most meg vagyok győződve a' Cronikáknak eddigelé kétségbe hozott jegyzéseiről, hogy t. i. K. U. sz. után 79d., 472d., 1631d. esztendőben történt Eruptziók' alkalmatosságával, az efféle hamu-fellegek Egyiptomig, Syriáig és Constántzinápolyig hatottak. Hiteles tudósítások bizonyosnak állítják, hogy most is Rómáig, Siciliáig, Calabriáig és Apuliáig hamvazott.

Ez a' hamu- és fővény-zápor a' levegőet úgy meghomályosította, hogy az nap sok helyeken sötét lett, sötét — nem mint egy ily éjtszaka, melyben a' holdvilág nem süt, hanem mint mikor egy bezárt kamarában a' gyertyát hirtelen kioltják. Porticiban, Rezinában, Torre dell' Annunziatában, Salernóban 's a' t. (még Nápolyban is közel a' Granili és Szeraglio nevű nagy épületekhez) ez a' borzasztó éjtszaka, mellyet az olykor-olykor felcsapongó lángok hijában erőlködtek megvilágosítani, sok óráig tartott. Az emberek itt mindenütt már délben fáklyákkal és lámpásokkal jártak, de ez a' világ is oly gyenge volt, hogy mellette az ember ezen megtestesült levegőben három lépésnyire teljességgel semmit se láthatott.

Én ez nap déltájt, a' mikor minden Nápolyba szaladott, egy Pollok nevű An-

glus Lord familiájával Nápolyból kiszekeriztem Rézina felé, de három fertály óra múlva, a' Portici első házainál a' sötétség a' hamu- és fűvénny-zapor úgy ellepett, hogy a' lovak nem akartak teljességgel tovább menni. Szégyenlőn, — magam sem tudom miért — visszatérni a' Dámákkal, leszállottunk 's gyujtott fáklyákkal tovább hatottunk gyalog, de a' bűdösköves kóhószag és hamu-por (jóllehet orcánkat keszkenőkkel és eső ellenzőkkel fedtük) orrunkon és szánkon keresztül úgy a' tüdőnkre hatott, és a' szemünket oly keményen csípte, hogy nem kevés veszedelemmel *) kellett hintónkat a' sötétségben felkeresni és Nápolyba a' Processiókkal tele úton, visszatérni.

Borzasztó látás volt a' tolongó ország útján a' sok Processiókat, lámpásokkal világolt szent képekkel, keresztekkel, fáklyákkal nézni és hallani, hogy imádkoztak, hogy esedeztek és kiabáltak fenn szóval Szűz Máriához, Szent Januárius Protectorokhoz, és minden szentekhez segítségért.

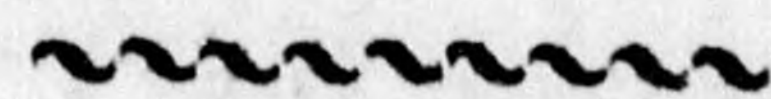
Végre itt estve felé megviradott, mert a' hamu-eső oszlott 's világúlni kezdett.

Így hanyatlott-le Octobernek 24d. csendesebb ugyan, de sokkal veszedelmesebb rémitő napja.

Mikor a' felháborodott Elementumok

*) Így veszett-el a' merész híres természet vizsgáló és Római Admirális Plinius (az öregebbik) Stábia helysége mellett, Pompéjítól 4, Nápolytól 16 olasz mértföld távolságra a' tenger mellett, K. U. sz. uán 79d. esztendőben, két rabszolgájának karjai között. Ez a' város is akkor a' sze-

küzdenek egymással, ha a' fergeg mulik is, mozgások sokáig fenn marad, míg fonterányba jönnek. Éppen ezért, ha a' füstölő Vezuvius csendesedett is, de még is még mindig roppant hamu-tornyokat okád ki, mellyek majd repedt Láva-szikláira rognak, majd pedig délre borongó fellegekbe Pompéji' vidékit hamu-záporba borítják, 's eképen ijesztgetik ezen halottaiból feltámadott szép városát a' hajdani időnek, újra sirjába temetni.

Toldalék - Jegyzések.

I. Nagyon szembetűnő 's megjegyzésre méltó dolog, hogy most legelőször ezen tűzokádóhegy eruptziójának semmi előre bocsátott postáji nem voltak, mellyek e'következendők szoktak máskor lenni: u. m. földrengések, föld alatt lévő rekedt hangok, morgások, minden közel lévő kútaknak (de nem első viz tartó Ciszternáknak mint Kotzebue írja) kiszáradások, a' közel lévő tengernek apadása, melyből, a' vizet ez a' csudálatos hegy, gyomrának pokol-hámorjaiba beszíván, sokszor forró melegen lövöldözi ki, mint eztet a' vele kihányt tengeri csigácskák vagy kagylók mutatják.

Pompéjít nem láva, mint Herculánomot, hanem a' köves esőn kívül, efféle vízzel elegy igen hig folyó hamu-tészta is fedte-bé 20—30 lábnyi mélységre, mint ezt ott a' Márcus Arrius Diomedes kiásott háza' pinczében, máig is helyeken álló efféle hamu-tésztaival megtölt két fülű szűk szájú nagy cserép edények (amphorák,

rencsétlen Herculánom' és Pompeji' sorsára jutott.

mellyek hordók gyanánt szolgáltak) bizonyítják.

II. Ezen alkalmatossággal nem melőzhetem - el említeni, hogy én itt létemben, terhes szolgálatom mellett is, az ide való számtalan ritkaságok között, a' Láva és hamu - eső által eltemetett Herculánium és Pompéji, hajdani Római városok' kiásott 's máig is ásatandó részeit lerajzoltam, 's leírni is már elkezdettem. Ha paléozott Hazám' érdemes fiai között valaki méltóztatnék ezen munkácskámot (mely jövő tavaszig készen lesz) kinyomtattatni, nemcsak különös szerencsémnek tartanám, hanem forró háládatossággal is tartoznám ezen Maecenáshoz, hogy alkalmatosságot adott, távol lévő kedves Hazámnak nem csak kardal, hanem pennámmal is használni törekednem.

Patika eladás.

Debreczenben, egy kitetsző helyen 's jó állapotban lévő és jó menetelű Patika kézen eladódik. A' venni szándékozók jelentsék magokat Bécsben a' Magyar Kurír Redactiójánál, Pesten Tek. Kultsár István Úrnál, vagy Debreczenben Prokátor es Esküdt T. Nagy - Bessenyödi Wass István Úrnál. A' feltételek ezek: nem lesz a' vevő a' megalkudt árrból négy esztendeig fizetni kéntelen, ha önként nem akarja, 's csak az interest fizeti; négy esztendő múlva fizet esztendőnként 1000 Váltó forintot, vagy annyit érő Conventiós pénzt a' summából, a' hátralévő summa' interestével; három jó kezeset tartozik a' vevő magáért állítani 's a' Patikát ezen feltételek mellett 1823 Jan. 1sőjén teljes jussal általveheti.

Ujságunk' tisztelt Olvasójához.

Némelly mostoha környülállások miatt olly kedvetlenségekbe keveredtünk, hogy e' folyó Félesztendőben négyszer kelle Ujságunknak egyik posta - napról a' másikra halasztatni; de egészen nem marad - el egy szám is. A' hátráltató okok' elmelőzése iránt, már most hathatós lépéseket tettünk, 's a' Cs. K. Fő Ujság - Expeditióval affelől is értekeztünk, hogy Ujságaink mindenütt a' két Hazabeli Posta - hivataloknál rendesen expediáltassanak. Ezekenkívül szükséges még, ugyancsak a' Cs. K. Fő Ujság Expeditió' útasításából tisztelt Olvasójink' könnyebbségére jelentenünk, hogy a' M. Kurírra az előfizetés az Osztályos Fő Posta - hivatalokon kívül, a' közönséges Posta - hivatalokon félesztendőre 14 f. V. Czval ('s 30 xr. V. Cz. fáradság - bérrel), vagy pedig azok nélkül, úgy is helyesen megeshetik, ha tisztelt Olvasójink 14 ftal megterhelt leveleiket magok adatják postára, azt írván annak titulusául: An die Löbl. K. K. O. H. P. A. Haupt Zeitungs Expedition, — zu Wien. — Beschwert mit 14 f. W. W.

Pánczél Dániel és Igaz Sámuel.